

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 91/17

Λουξεμβούργο, 6 Σεπτεμβρίου 2017

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-643/15 και C-647/15
Σλοβακία και Ουγγαρία κατά Συμβουλίου

Το Δικαστήριο απορρίπτει τις προσφυγές της Σλοβακίας και της Ουγγαρίας κατά του προσωρινού μηχανισμού υποχρεωτικής μετεγκατάστασης αιτούντων άσυλο

Ο μηχανισμός αυτός συμβάλλει, κατά τρόπο αποτελεσματικό και σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας, στην αντιμετώπιση από την Ελλάδα και την Ιταλία των συνεπειών της μεταναστευτικής κρίσης του 2015

Ως απάντηση στη μεταναστευτική κρίση που έπληξε την Ευρώπη το καλοκαίρι του 2015, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε απόφαση¹ προκειμένου να βοηθήσει την Ιταλία και την Ελλάδα να αντιμετωπίσουν τη μαζική εισροή μεταναστών. Η απόφαση αυτή προβλέπει τη μετεγκατάσταση, εντός περιόδου δύο ετών, 120.000 ατόμων που χρήζουν σαφώς διεθνούς προστασίας από τα δύο αυτά κράτη μέλη προς τα άλλα κράτη μέλη της Ένωσης.

Η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε με βάση το άρθρο 78, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, το οποίο ορίζει: «[ε]φόσον ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν επείγουσα κατάσταση, λόγω αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών, το Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει, μετά από πρόταση της Επιτροπής, προσωρινά μέτρα υπέρ του εν λόγω κράτους μέλους ή των εν λόγω κρατών μελών. Το Συμβούλιο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο».

Η Σλοβακία και η Ουγγαρία, οι οποίες, όπως και η Τσεχική Δημοκρατία και η Ρουμανία, καταψήφισαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου την απόφαση αυτή², ζητούν από το Δικαστήριο την ακύρωσή της προβάλλοντας, αφενός, λόγους ακύρωσης με τους οποίους επιχειρούν να αποδείξουν ότι η έκδοση της εν λόγω απόφασης πάσχει από πλημμέλειες διαδικαστικής φύσης ή αναγόμενες στην επιλογή μη προσήκουσας νομικής βάσης και ισχυριζόμενες, αφετέρου, ότι η απόφαση αυτή δεν είναι κατάλληλη για την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης ούτε αναγκαία προς τούτο.

Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, η Πολωνία παρενέβη υπέρ της Σλοβακίας και της Ουγγαρίας, ενώ το Βέλγιο, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Γαλλία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Σουηδία και η Επιτροπή παρενέβησαν υπέρ του Συμβουλίου.

Με την απόφαση που εξέδωσε σήμερα, **το Δικαστήριο απορρίπτει στο σύνολό τους τις προσφυγές που άσκησαν η Σλοβακία και η Ουγγαρία.**

Κατ' αρχάς, το Δικαστήριο απορρίπτει το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο θα έπρεπε να είχε ακολουθηθεί η νομοθετική διαδικασία³, λόγω του ότι το άρθρο 78, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ προβλέπει τη διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όταν θεσπίζεται μέτρο στηριζόμενο στη διάταξη αυτή. Συναφώς, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η νομοθετική διαδικασία μπορεί να ακολουθηθεί μόνον στην περίπτωση που διάταξη των Συνθηκών παραπέμπει ρητώς σε αυτή. Εν προκειμένω, το άρθρο 78, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ δεν περιέχει καμία ρητή παραπομπή στη νομοθετική διαδικασία, ούτως ώστε η προσβαλλόμενη απόφαση **ορθώς εκδόθηκε στο πλαίσιο μη νομοθετικής διαδικασίας** και συνιστά, συνεπώς, μη νομοθετική πράξη.

¹ Απόφαση (ΕΕ) 2015/1601 του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2015, για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας (ΕΕ 2015, L 248, σ. 80).

² Η Φινλανδία απείχε από την ψηφοφορία, ενώ τα υπόλοιπα κράτη μέλη υπερψήφισαν την απόφαση.

³ Συνήθης νομοθετική διαδικασία ή ειδική νομοθετική διαδικασία που προβλέπονται στο άρθρο 289 ΣΛΕΕ.

Στο ίδιο πλαίσιο, το Δικαστήριο κρίνει ότι το άρθρο 78, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ παρέχει στα θεσμικά όργανα της Ένωσης τη δυνατότητα να **λάβουν όλα τα προσωρινά μέτρα που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική και ταχεία αντιμετώπιση επείγουσας καταστάσεως λόγω αιφνίδιας εισροής εκτοπισθέντων**. Τα μέτρα αυτά μπορούν και να παρεκκλίνουν από νομοθετικές πράξεις, υπό τον όρο, μεταξύ άλλων, να οριοθετούνται τόσο ως προς το καθ' ύλην όσο και ως προς το χρονικό πεδίο εφαρμογής τους και να μην έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα τη μόνιμη αντικατάσταση ή τροποποίηση τέτοιων πράξεων, οι δε όροι αυτοί πληρούνται εν προκειμένω.

Το Δικαστήριο διευκρινίζει επίσης ότι, καθώς η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί μη νομοθετική πράξη, **για την έκδοσή της δεν ίσχυαν οι απαιτήσεις σχετικά με τη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων και τη δημοσιότητα των συζητήσεων και των ψηφοφοριών στο πλαίσιο του Συμβουλίου** (δεδομένου ότι οι απαιτήσεις αυτές έχουν εφαρμογή μόνον επί των νομοθετικών πράξεων).

Ακολούθως, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το χρονικό πεδίο εφαρμογής της προσβαλλόμενης απόφασης (δηλαδή από τις 25 Σεπτεμβρίου 2015 έως τις 26 Σεπτεμβρίου 2017) είναι σαφώς οριοθετημένο, με συνέπεια να μην μπορεί να αμφισβητηθεί ο προσωρινός χαρακτήρας της απόφασης αυτής.

Πέραν αυτού, το Δικαστήριο κρίνει ότι **τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25ης και 26ης Ιουνίου 2015**, κατά τα οποία τα κράτη μέλη πρέπει να αποφασίσουν με «συναίνεση» σχετικά με την κατανομή των ατόμων τα οποία έχουν σαφώς ανάγκη διεθνούς προστασίας, «λαμβανομένων υπόψη των ειδικών καταστάσεων των κρατών μελών», **δεν μπορούσαν να εμποδίσουν την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης**. Ειδικότερα, τα συμπεράσματα αυτά αφορούσαν ένα άλλο πρόγραμμα μετεγκατάστασης του οποίου σκοπός ήταν, ως απάντηση στην εισροή μεταναστών που παρατηρήθηκε κατά τους πρώτους έξι μήνες του 2015, η κατανομή 40.000 ατόμων μεταξύ των κρατών μελών. Το πρόγραμμα αυτό αποτέλεσε αντικείμενο της απόφασης 2015/1523⁴ και όχι της απόφασης που προσβάλλεται εν προκειμένω. Το Δικαστήριο προσθέτει ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να τροποποιήσει τους προβλεπόμενους στις Συνθήκες κανόνες ψηφοφορίας.

Επιπλέον, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, μολονότι επήλθαν ουσιώδεις τροποποιήσεις της αρχικής πρότασης απόφασης της Επιτροπής, ειδικότερα τροποποιήσεις οι οποίες είχαν ως σκοπό την υλοποίηση του αιτήματος της Ουγγαρίας να μην περιλαμβάνεται στον κατάλογο των κρατών μελών υπέρ των οποίων εφαρμόζεται ο μηχανισμός μετεγκατάστασης⁵ και χαρακτήριζαν τη χώρα αυτή ως κράτος μέλος μετεγκατάστασης, **το Κοινοβούλιο ενημερώθηκε δεόντως για τις τροποποιήσεις αυτές πριν την έκδοση του ψηφίσματός του της 17ης Σεπτεμβρίου 2015**, και συνεπώς είχε τη δυνατότητα να λάβει υπόψη τις τροποποιήσεις αυτές στο πλαίσιο του εν λόγω ψηφίσματος. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει, συναφώς, ότι οι λοιπές τροποποιήσεις που επήλθαν μετά την ημερομηνία αυτή δεν έθιξαν την ίδια την ουσία της πρότασης της Επιτροπής.

Εξάλλου, το Δικαστήριο κρίνει ότι **το Συμβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο να αποφασίσει ομόφωνα την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης**, έστω και αν, προκειμένου να εγκρίνει τις προαναφερθείσες τροποποιήσεις, αναγκάστηκε να αποκλίνει από την αρχική πρόταση της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή ενέκρινε την τροποποιημένη πρόταση μέσω δύο εκ των μελών της που είχαν εξουσιοδοτηθεί συναφώς από το σώμα των Επιτρόπων.

Εκτός αυτού, το Δικαστήριο κρίνει ότι ο προβλεπόμενος από την προσβαλλόμενη απόφαση μηχανισμός μετεγκατάστασης **δεν συνιστά μέτρο προδήλως ακατάλληλο προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη του σκοπού της**, ήτοι στην στήριξη της Ελλάδας και της Ιταλίας για να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της μεταναστευτικής κρίσης του 2015.

⁴ Απόφαση του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2015, για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας για την Ιταλία και την Ελλάδα (ΕΕ 2015, L 239, σ. 146).

⁵ Η Ουγγαρία υποστηρίζει ότι αρνήθηκε τον χαρακτηρισμό της ως κράτους μέλους υπέρ του οποίου μπορεί να εφαρμοσθεί ο μηχανισμός μετεγκατάστασης προκειμένου να αποφύγει να θεωρηθεί ως το υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου που θα έπρεπε να υποβάλλονται στο κράτος μέλος μέσω του οποίου οι μετανάστες εισήλθαν πράγματι στο έδαφος της Ένωσης.

Συναφώς, το Δικαστήριο εκτιμά ότι **το κύρος της απόφασης δεν μπορεί να αμφισβητηθεί βάσει αναδρομικών εκτιμήσεων σχετικά με τον βαθμό αποτελεσματικότητάς της**. Πράγματι, οσάκις ο νομοθέτης της Ένωσης πρέπει να εκτιμήσει τα μελλοντικά αποτελέσματα νέας ρυθμίσεως, η εκτίμησή του δεν μπορεί να αμφισβητηθεί παρά μόνον εφόσον προκύπτει ότι αυτή είναι προδήλως εσφαλμένη με βάση τα στοιχεία που διέθετε κατά τον χρόνο θεσπίσεως της ρυθμίσεως αυτής. Τούτο όμως δεν συμβαίνει εν προκειμένω, δεδομένου ότι το Συμβούλιο προέβη, βάσει λεπτομερούς εξετάσεως των διαθέσιμων κατά τον χρόνο εκείνο στατιστικών στοιχείων, σε αντικειμενική ανάλυση των αποτελεσμάτων που θα είχε το μέτρο αυτό όσον αφορά την επίμαχη επείγουσα κατάσταση.

Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο παρατηρεί, μεταξύ άλλων, ότι ο μικρός αριθμός των μετεγκαταστάσεων που έχουν μέχρι σήμερα πραγματοποιηθεί κατ' εφαρμογήν της προσβαλλόμενης απόφασης μπορεί να εξηγηθεί βάσει ενός συνόλου στοιχείων τα οποία δεν μπορούσε να προβλέψει το Συμβούλιο κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης, **στα οποία συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, η έλλειψη συνεργασίας που επέδειξαν ορισμένα κράτη μέλη**.

Τέλος, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το Συμβούλιο, εκτιμώντας ότι **ο επιδιωκόμενος με την προσβαλλόμενη απόφαση σκοπός δεν μπορούσε να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή μέτρα**, δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. **Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι το Συμβούλιο, εκτιμώντας ότι ο προβλεπόμενος από την απόφαση 2015/1523 μηχανισμός που αποσκοπούσε ήδη στη μετεγκατάσταση, σε εθελοντική βάση, 40 000 ατόμων δεν θα αρκούσε για την αντιμετώπιση της άνευ προηγουμένου εισροής μεταναστών που σημειώθηκε κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο του 2015, δεν υπερέβη το ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτει**.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106